

YTTRANDE	
DATUM	DIARIENR
	Fi2021/02357
ERT DATUM	ER BETECKNING
2021-10-11	SLSO 2021-2761

Särskild måttfullhet vid marknadsföring av spel till konsumenter

Beroendecentrum Stockholm (BCS), Region Stockholm, överlämnar härmed yttrande kring promemorian Fi2021/02357.

Förslag: Särskild måttfullhet ska iakttas vid marknadsföring av spel till konsumenter

BCS anser att lagförslaget kan anses utgöra en rimlig folkhälsoåtgärd även i avsaknad av entydig och tillämplig evidens att spelreklam ökar spelandet och problemspelandet på populationsnivå. BCS kan vidare konstatera att det finns goda förutsättningar att bedriva vetenskaplig forskning på effekterna av införandet av ny lagstiftning. Det är tvivelsutan fallet att det finns individer med spelproblem – inklusive spelberoendepatienter på BCS – som upplever att spelreklam väcker sug att spela, vilket i sin tur ökar risken att återfalla i problemspelande. Denna bild delades av andra remissinstanser till SOU 2020:77 och bekräftas i svensk forskning baserat på självrapporterade uppgifter (ex Binde & Rombild, 2019, *Journal of Gambling Studies*).

Enligt BCS hade emellertid promemorian tjänat på ett fördjupat, empiriskt förankrat resonemang kring påverkan på spelmarknaden i sin helhet, framför allt lagstiftarnas intention att hasardspel i så hög utsträckning som möjligt ska förmedlas av licensierade spelbolag med omsorgsplikt – den så kallade kanaliseringsgraden. Risken med minskad kanalisering nämns i promemorian (sida 15 och 16), men avfärdas kortfattat med att licenshavare har bättre förutsättningar för kundkännedom, att något totalförbud av marknadsföring ej är aktuellt, samt att det råder totalt marknadsföringsförbud för olicensierade aktörer. BCS anser att det är viktigt att uppmärksamma att olicensierat spel utan omsorgsplikt, även i frånvaro av direkt marknadsföring, blott är en Google-sökning bort och ger hundratusentals sökträffar, inklusive särskilda jämförelsesidor som samlar och rangordnar olicensierade spelbolag, liksom spelbolag som *explicit* marknadsför sig till individer som står på Spelpaus. Redan idag finns det indirekta indikationer på att exempelvis Google-sökningar används i uppsökandet av spelmöjligheter, vilket märks på en (i regel) ökad andel spelrelaterade Google-sökningar i anslutning till löningshelger (då även spelandet tenderar att öka). Enligt Spelinspektions enkätundersökning kan 95 % av spelare ej avgöra om ett spelbolag har svensk licens eller inte, vilket är oförändrat sedan 2019 ("Allmänheten om spel 2020", Spelinspektionen). Slutsatsen att det är lätt att hitta och börja spela olicensierat delas av Statskontoret i en ny rapport ("Utvärdering av omregleringen av spelmarknaden – Delrapport 4: Andra året med den nya spelregleringen", 2021:5, Statskontoret).

Å andra sidan skulle en minskning och/eller förändrad marknadsföring av spel sannolikt minska populationens intresse för spel, åtminstone på sikt och i viss utsträckning, vilket i sin tur skulle minska prevalensen av både spelande och i sin tur problemspelande. Eftersom den potentiella magnituden av

dessa två motsatta fenomen är svåra att uppskatta, bör risken åtminstone övervägas att den föreslagna lagändringen kan komma att få oväntade och ovälkomna konsekvenser (minskad kanalisering), även vid totalt sett minskat spelande.

Oavsett slutgiltigt ställningstagande till lagförslaget är det önskvärt från BCS:s perspektiv att ansvariga myndigheter snabbt driver tillsynsärenden för att etablera praxis i enlighet med intentionerna bakom nya spellagen, riksdagens folkhälsomål, samt för ökat välbefinnande bland BCS:s patienter.

Verksamhetschef/professor Johan Franck har beslutat i detta ärende. Yttrandet har förberetts av FoU koordinator/spelforskare Philip Lindner.